

European Fair Skills podporili:

Prevention of and Fight
against Crime Programme
of the European Union

R: EACH
výskumný a vzdelávací inštitút

European Fair Skills

**Výmena skúseností pri posilňovaní komunitných
prístupov k prevencii skupinovej nenávisťi, zločinov
z nenávisťi a násilného pravicového extrémizmu**

■ ■ Úvod

Brožúra European Fair Skills obsahuje závery rovnomenného dvojročného medzinárodného projektu, ktorého súčasťou bol REACH – výskumný a vzdelávací inštitút ako jedna z partnerských organizácií. Okrem odborných diskusií na národnej či medzinárodnej úrovni či výmeny skúseností a know-how s cieľom získať odbornú podporu implementácie programu EFS sa v roku 2016 uskutočnila aj séria pilotných školení a workshopov v Bratislave a v Banskej Bystrici. Medzi tie patrili napríklad pilotné mládežnícke kultúrne workshopy zamerané na rôzne cieľové skupiny, ako sú študenti stredných škôl, mladí hudobníci alebo sociálni pracovníci a pracovníci s mládežou, ktorí sa naučili novým metódam práce v oblasti deradikalizácie, polarizácie a prevencie skupinového násillia. V brožúre predstavujeme workshopy, školenia a modelové aktivity, ktoré tvoria repertoár metodológie European Fair Skills.

European Fair Skills podporili:

Prevention of and Fight
against Crime Programme
of the European Union

European Fair Skills

■ Predstavenie projektu

■ European Fair Skills je projekt realizovaný nemeckou mimovládnu organizáciou Cultures Interactive (CI, projektový koordinátor) v spolupráci s mimovládnymi organizáciami z krajín strednej Európy (projektoví partneri): REACH – výskumný a vzdelávací inštitút (Slovensko), Ratolest (Česká republika) a Kontiki (Maďarsko). Projekt European Fair Skills bol spolufinancovaný z programu Európskej únie Prevencia a boj proti kriminalite a nemeckou Federálnou agentúrou pre občianske vzdelávanie.

Za posledných osem rokov CI vyvinulo a otestovalo mnoho modelových prístupov a konceptov zameraných na rôzne cieľové skupiny, ako aj metódy práce zameranej na prevenciu. Patria medzi ne napríklad mládežnícke workshopy, vzdelávanie profesionálov alebo poradenstvo a koučing pre lokálne neziskové organizácie, politických aktérov či štátnu správu. Orientujú sa na dlhodobú a udržateľnú prácu v oblasti prevencie proti skupinovej nenávisti, zločinov z nenávisti a kriminalite motivovanej pravicovým extrémizmom. Programy CI prinášajú holistický prístup k riešeniu problémov zameraný na komunitu, ako aj riešenia vytvorené na mieru rôznorodých aktérov.

Projekt European Fair Skills vznikol ako reakcia na súčasnú situáciu v krajinách regiónu strednej Európy. Počas svojho pôsobenia v platforme Radicalization Awareness Network (RAN), zriadenej Európskou komisiou, sa CI stretávalo s mnohými ľuďmi zaoberajúcimi sa preventívnou prácou, a to najmä v oblasti pravicového extrémizmu a náboženského fundamentalizmu. V krajinách strednej a východnej Európy je prevencia značne poddimenzovaná a navyše sa v niektorých častiach spoločnosti silne zakorenili diskriminačné postoje, čoho dôsledkom sú napríklad organizované militantné pravicové hnutia, antisemitská rétorika, útoky motivované homofóbiou alebo útoky na rómske obydlia. Cieľom spoločného projektu European Fair Skills je preto otestovať možnosť prenosu a účinnosť prístupov preventívnej práce zameranej na komunitu a špecifické cieľové skupiny, ktoré sa osvedčili v Nemecku, v národných kontextoch Slovenska, Česka a Maďarska.

Metóda Fair Skills

Prístup Fair Skills, ako ho vytvorila a definovala organizácia Cultures Interactive, je založený na princípoch:

- **neformálneho občianskeho vzdelávania** – tento segment zahŕňa vzdelávanie o občianskej spoločnosti, o ľudských právach, o mediácii a transformácii konfliktov a o získavaní komunikačných zručností, ktoré vedú k posilňovaniu občianskej zodpovednosti;
- **mládežníckych kultúrnych workshopov** – ide o interaktívnu formu neformálneho vzdelávania, ktorá je veľmi dôležitým prvkom prístupu Fair Skills; workshopy sú orientované na subkultúry, prostredníctvom ktorých sa približujú mladým ľuďom témy spojené s občianskym vzdelávaním a zároveň ich inšpirujú k zmysluplnému tráveniu voľného času;
- **skupinovej práce** – posledný prvok zahŕňa skupinovú prácu zameranú na sebauvedomenie, reflexiu a vyjadrenie krívd s použitím tzv. „naratívneho prístupu“, ktorého cieľom je inšpirovať mladých ľudí k aktívnemu zapájaniu sa do činnosti svojej komunity.

V každej zo zapojených krajín boli implementované nasledovné aktivity:

- školenia **Fair Skills**: školenia pre budúcich trénerov, zamerané na implementáciu prístupu prostredníctvom mládežníckych kultúrnych workshopov, ktoré zahŕňajú okrem iného tréningy v teréne so zameraním na ohrozenú mládež;
- školenia **Local Derad**: ďalšie školenia pre sociálnych pracovníkov, učiteľov a aktívnych mladých ľudí, zamerané na primárnu a sekundárnu preventívnu prácu s mládežou;
- diskusie pri **Okrúhlych stoloch**: vytvorenie regionálnej siete odborníkov na prevenciu pravicového extrémizmu, so zapojením lokálnych aktérov z vlády, štátnej správy, občianskej spoločnosti, sociálnej práce, vzdelávania a pod., ktorá podporuje výmenu znalostí a skúseností na národnej úrovni.

2

Aktivity

■ Školenie Local Derad

■ Bratislava 27. – 28. apríla 2016

Local Derad je integrovaná metóda profesionálneho prístupu k fenoménu pravicového extrémizmu pri práci s mladými ľuďmi a s komunitami. Prístup sa vyvíjal v rokoch 2011 – 2014 ako súčasť modelového projektu mimovládnej organizácie Cultures Interactive v Nemecku v spolupráci so sociálnymi pracovníkmi a mládežníckymi klubmi a bol testovaný na celonárodnej úrovni.

Počas dvoch dní, od 27. apríla do 28. apríla 2016, sa 18 zástupcov slovenskej mimovládnej komunity a akademickej obce, prevažne z Bratislavy a Banskej Bystrice, zúčastnilo školenia Local Derad s cieľom získať viac vedomostí o metóde práce so skupinovú nenávisťou, zločinom z nenávisťi a násilím motivovaným pravicovým extrémizmom s dlhodobým dosahom. Účastníci workshopu Local Derad na Slovensku sa oboznámili s intervenčným plánom, ktorý je hlavným nástrojom školenia, a naučili sa aplikovať ho vo svojej práci s ohľadom na špecifické kontexty a ciele.

Štruktúra Local Derad školenia zahŕňala informatívne aj interaktívne segmenty. Školenie sa začalo krátkou pološtruktúrovanou diskusiou medzi účastníkmi, následne pokračovalo obrázkovou hrou, pri ktorej účastníci pomocou vizuálnych pomôcok spoločne sumarizujú hlavné charakteristiky pravicového extrémizmu na Slovensku, a výzvy, ktorým dnešná spoločnosť čelí, reflektujúc ich vlastné profesionálne skúsenosti z preventívnej a deradikalizačnej práce.

Podstatná časť workshopu bola venovaná skupinovej práci a testovaniu jednotlivých fáz intervenčných metód, napr. hranie rolí či situačná analýza. Školenie Local Derad je preto pre účastníkov jedinečnou príležitosťou zažiť nové metódy práce s mladými ľuďmi a získať tým osobnú skúsenosť. Okrem toho boli počas školenia prezentované aj výskumné projekty zamerané na témy, ktoré na Slovensku zatiaľ nie sú dostatočne zmapované, ako napríklad gendrové aspekty pravicového extrémizmu.

■ **Tréning trénerov**

■ Brno 18. – 19. september 2015, Bratislava 29. – 30. apríl 2016

Cieľom tréningov trénerov bolo sprostredkovať metódy Fair Skills vybraným trénerom z mimovládnej komunity na Slovensku, v Českej republike a v Maďarsku, ktoré zahŕňajú mládežnícky kultúrny prístup. Tréneri boli zároveň motivovaní s využitím metodológie vytvoriť plán svojej vlastnej práce s mladými ľuďmi. Tréning bol vedený lektormi z Cultures Interactive.

Kľúčovým elementom workshopu bola demonstrácia metód a cvičení, ktoré tvoria integrovanú metodológiu prístupu Fair Skills. Účastníci tak dostali možnosť sami si ich vyskúšať a prediskutovať možnosti ich využitia vo svojej komunite. Vďaka medzinárodnému kontextu projektu ide zároveň o jedinečnú príležitosť porovnať profesionálne skúsenosti účastníkov všetkých štyroch zastúpených krajín – Českej republiky, Slovenska, Maďarska a Nemecka.

Dôležitým prvkom tréningu trénerov bol prístup mládežníckej kultúrnej sociálnej intervencie, ktorý je kombináciou prvkov občianskeho vzdelávania, pedagogického školenia zameraného proti predsudkom, otvoreného procesu skupinovej práce a vzdelávania vrstovníkov pri kultúrnych aktivitách. Účastníci dostali možnosť vidieť takúto aktivitu v praxi, v podobe modelového DJ/Hip-Hop subkultúrneho workshopu, vedeného DJ-om a trénerom z CI v jednej osobe. To zahŕňalo prácu s vizuálnymi pomôckami súvisiacimi s hip-hopovou subkultúrou či s DJ aparátúrou ako nástrojmi na upútanie pozornosti mladých ľudí a ich aktívne zapojenie do diskusie o témach občianskeho vzdelávania.

Tréning trénerov – workshop

Banská Bystrica 30. september – 2. október 2016

Tréning trénerov – workshop, ktorý sa uskutočnil v Banskej Bystrici, predstavoval medzistupeň medzi transferom metodológie EFS a jej implementáciou v slovenskom kontexte. Bol vedený trénermi z CI s cieľom rozšíriť a ďalej rozvíjať metodológiu a konfrontovať ju s praktickými skúsenosťami sociálnych pracovníkov, pracovníkov s mladými ľuďmi a občianskymi aktivistami z rôznych regiónov Slovenska. Workshop sa uskutočnil na strednom Slovensku predovšetkým z organizačných a logistických dôvodov (najmä kvôli polohe a prístupnosti), ale taktiež zo symbolických dôvodov – kvôli rozsahu podpory pravicovo-extrémistických hnutí a ideológií a šíreniu skupinovej nenávisti a zločinov z nenávisti, ktoré sú pozorovateľné v regióne.

Workshop pozostával z troch častí. V prvej časti bol predstavený prístup European Fair Skills a princíp spájania občianskeho vzdelávania s mládežníckymi subkultúrami ako prostriedok na dosiahnutie dialógu s mladými ľuďmi. Hlavným cieľom bolo inšpirovať ľudí pracujúcimi s mládežou pri implementácii aspektov EFS metodológie do svojej práce a častejšom využívaní interaktívnych metód, a to využívajúc ich jazyk či preferovaný spôsob trávenia voľného času pri sprostredkovaní otázok spojených s občianskym vzdelávaním. V druhej časti bola väčšia pozornosť venovaná metódam, ktoré sa ukázali ako najužitočnejšie a najinšpiratívnejšie pri práci s mladými ľuďmi na Slovensku, ako je napríklad tzv. naratívna metóda, t. j. metóda diskusie so zraniteľnou cieľovou skupinou, ktorá je založená na emocionálnom prežívaní a empatii. V tretej časti mali účastníci príležitosť zažiť mládežnícky kultúrny aspekt EFS workshopov osobne, prostredníctvom práce s kamerou, fotografiou, či videom a možnosti ich uplatnenia v procese občianskeho vzdelávania.

■ **Mládežnícky kultúrny workshop (hip-hop)**

Bratislava 14. október 2016

■

Pilotný mládežnícky kultúrny workshop, tematicky zameraný na hip-hop, bol organizovaný s cieľom otestovať subkultúrny model EFS školenia v praxi v slovenských podmienkach, ktoré nie sú vždy totožné s nemeckými. Workshop sa uskutočnil 14. októbra v Dome kultúry Lúky v bratislavskej mestskej časti Petržalka. Výber miesta bol symbolický, keďže Petržalka je považovaná za kolísku slovenskej hip-hopovej scény 90. rokov. Hlavným cieľom workshopu bolo osloviť pracovníkov s mladými ľuďmi z Bratislavy a blízkeho okolia, aby mali možnosť využiť hip-hopovú subkultúru v občianskom vzdelávaní. Cieľovou skupinou preto neboli iba sociálni pracovníci a pracovníci s mládežou, ale tiež tí, ktorí síce nie sú školení v oblasti občianskeho vzdelávania, no majú vplyv na mladých ľudí prostredníctvom kultúrnych aktivít, napríklad prostredníctvom hudby.

Prvá časť workshopu pozostávala z cvičení, ktoré boli výsledkom kombinácie metód občianskeho vzdelávania a kultúrnych prvkov. V prípade hip-hopovej scény je to napríklad domáca, ale aj medzinárodná hudobná produkcia. Druhá časť workshopu sa zamerala na tému vplyvu mladých umelcov na mládež a možností priblíženia sa cieľovej skupine napr. prostredníctvom textov. Posledná časť bola venovaná tematickej kultúrnej aktivite, ktorá je dôležitým prvkom workshopu EFS, v našom prípade súťaži v skladaní DJ aparátu, škole skreču a hip-hopovému súboju. Na koniec workshopu v Bratislave účastníci predviedli svoju produkciu na koncerte prístupnom verejnosti.

■ **Mládežnícky kultúrny workshop (rómska kultúra),** Bratislava 27. február – 2. marec 2017

Modelový kultúrny workshop pre stredoškolských študentov sa uskutočnil vo februári 2017 na strednej škole v Bratislave a jeho hlavným cieľom bolo zvýšiť záujem študentov o témy spojené s predsudkami, stereotypmi a problematikou vytvárania bariér medzi „nami“ a „nimi“. Okrem toho bolo cieľom podporiť rozvoj kritického myslenia a argumentačných schopností a poskytnutie priestoru mladým ľuďom pre rozvoj vlastných líderských zručností. Štvordňový workshop, ktorý zároveň slúžil ako pilotný projekt s možnosťou realizácie aj na iných stredných školách na Slovensku, viedli slovenskí EFS tréneri. Workshop v sebe spájal niekoľko atribútov:

- a. zvyšovanie povedomia a informovanosti študentov prostredníctvom interaktívnych prednášok a diskusií s odborníkmi na témy, akými sú vznik predsudkov, stereotypov a ich vplyv na spoločenskú kohéziu a politický systém;
- b. prezentácia existujúcich, väčšinou lokálnych a menej známych spoločenských iniciatív a skúseností angažovaných ľudí s cieľom zvýšiť u študentov povedomie o aktivitách mimovládneho sektora so špeciálnym dôrazom na tie aktivity, ktoré môžu byť inšpirujúce pre ľudí zaujímavých sa o občiansku angažovanosť;
- c. rozvoj líderských zručností a argumentačných schopností s použitím metód neformálneho vzdelávania EFS, t. j. spájania občianskeho vzdelávania s kultúrnymi aktivitami a ich využitie na šírenie dôležitých odkazov pútavejším spôsobom, ktorý je pre mladých ľudí prijateľnejší;
- d. workshop ako jedinečná príležitosť premietnuť dokument (s následnou diskusiou) o práci s rómskymi deťmi z chudobných rodín slovenských a českých osád a zároveň využiť prvok (rómskej) hudby a kultúry pri podobných podujatiach.

■ **Okrúhle stoly**

■ Bratislava 14. september 2015 a 28. november 2016

Diskusie počas Okrúhlych stolov sa zameriavali predovšetkým na ciele a proces implementácie projektu EFS na Slovensku. Za účasti rôznorodých aktérov pôsobiacich na Slovensku sa diskutovalo o ich zapojení do jednotlivých fáz projektu, vychádzajúc z ich skúsenosti z práce s mládežou v rôznych regiónoch Slovenska. Na zapojenie do pološtruktúrovaných diskusií facilitovaných lektormi EFS boli účastníci vybraní tak, aby bolo zastúpené čo najširšie spektrum organizácií a inštitúcií pôsobiacich v oblasti prevencie a boja proti extrémizmu a radikalizácii, s cieľom vypočuť si rôznorodé uhly pohľadu, a tiež vymeniť si skúsenosti, ktoré pomôžu implementačnému procesu EFS na Slovensku.

Počas záverečného Okrúhleho stola boli predmetom diskusie závery a výzvy objavujúce sa počas implementačnej fázy projektu European Fair Skills na Slovensku, za prítomnosti rôznych skupín aktérov a s využitím ich rôznych profesionálnych skúseností. Zároveň bola predstavená téma EXIT-ových programov ako jedna z potenciálne realizovateľných aktivít v blízkej budúcnosti, keďže EXIT-ové programy na Slovensku ešte neboli implementované. Diskusie, na ktorých sa zúčastnili aj zástupcovia EXIT-ových organizácií z Nemecka, objasňovali kľúčové princípy a charakteristiky EXIT-ových programov s ich dobrými aj zlými skúsenosťami. Z diskusií tiež vyplynuli odporúčania pre Slovensko, ktoré, ako veríme, pomohli položiť základy odbornej diskusie o EXIT-ových stratégiách v kontexte Slovenskej republiky, ktorá bude v nasledujúcich mesiacoch intenzívne pokračovať.

3

Hodnotenia trénerov

■ **Zuzana Szabóová**

■
■
Môj prvý kontakt s Cultures Interactive a ich metodológiou European Fair Skills bol v dobe mediálnych správ o imigračnej kríze. Reakcie ľudí, ktorí neváhali použiť sociálne siete na to, aby želali iným ľuďom (v ich očiach „neľudským monštrám, ktoré prišli znásilňovať biele ženy“) smrť, ma presvedčili o tom, že sme ešte nikdy nepotrebovali vzdelávanie o ľudských právach tak, ako ho potrebujeme teraz. Vo vlnách dezinformácií, poloprávdy a nedôvery v súčasnom politickom nastavení je jednoduché nechať sa viesť strachom a frustráciou. Z tohto dôvodu prišla príležitosť zúčastniť sa prvého EFS tréningu v správnom čase. Hoci mi vtedy nebolo úplne jasné, o čom European Fair Skills bude, mala som základné informácie o zúčastnených organizáciách a o cieľoch, ktorým sú oddaní. Z tohto dôvodu som sa rozhodla zúčastniť sa nielen prvého školenia, ale tiež celého projektu až do jeho konca.

Za najväčší prínos považujem samotný prístup EFS, teda kombináciu vzdelávania o ľudských právach so subkultúrami. Verím, že je to vhodný spôsob diskusie s mladými ľuďmi o náročných témach, ako je radikalizácia, diskriminácia, xenofóbia alebo rasizmus. Oceňujem, že sme sa naučili princípy tzv. naratívneho prístupu, ktorý mnohí intuitívne využívajú, ale bez systematickej metodológie. Myslím si, že poznanie pravidiel tohto prístupu sa odrazilo v našej práci so žiakmi a študentmi, najmä v jej kvalite v polarizovaných diskusiách počas školských workshopov.

Tiež si myslím, že ak by bolo na začiatku jasnejšie, o čom EFS je, bolo by omnoho jednoduchšie zapojiť do projektu viac ľudí. Pre nás, trénerov, je niekedy veľmi ťažké vysvetliť, o čom EFS skutočne je a v čom spočíva inovatívnosť tohto prístupu. No čím dlhšie sme boli do projektu zapojení, tým lepšie sme ho spoznávali. Je zároveň ťažké nájsť na Slovensku ľudí, ktorí by sa mohli efektívne zapojiť do vzdelávania o ľudských právach a zároveň by boli súčasťou nejakej subkultúry. Okrem toho mladých ľudí, ktorí by sa aktívne zapájali do aktivít radikálnych hnutí, nie je veľa. Preto aktivity EFS na Slovensku nie sú o hľadani alternatív pre mladých ľudí, ako tráviť svoj voľný čas, ale pôsobia skôr preventívne – prostredníctvom aktivít, ktoré ich nútia rozmyšľať nad inými spôsobmi vyjadrenia svojej nespokojnosti namiesto šírenia nenávisť. No tiež si myslím, že aktivity EFS sa dajú jednoducho prispôbiť špecifickým podmienkam každej krajiny, a preto sú takým užitočným nástrojom pri neformálnom vzdelávaní.

■ **Radoslav Sloboda**

■
■
Bola to divoká jazda – všetky skúsenosti spojené s projektom EFS. Človek nikdy nevedel, čo môže čakať, a potom si to mohol iba pochvalovať. Myslím si, že to bolo vďaka mnohým skvelým ľuďom, ktorí boli do tohto projektu zapojení, čo je aj prvá vec, ktorú by som chcel vyzdvihnúť. Môj rešpekt patrí ľuďom z REACH inštitútu a Cultures Interactive a dúfam, že naša spolupráca bude ďalej pokračovať. Tieto dve organizácie priniesli na Slovensko nové prístupy, odporúčania, skúsenosti a nové perspektívy k témam, ktoré v našej krajine chýbali. To bolo pre mňa veľmi nápomocné. Aby som to povedal jednoducho,

táto práca je do veľkej miery o rešpekte, ktorý človek musí získať od skupiny, s ktorou pracuje, od učiteľov, ktorých musí presvedčiť, aby poskytli čas a priestor počas ich hodiny, až po donora, ktorý by mohol tieto aktivity financovať. Fakt, že pracujeme s prístupmi CI, je silnou garanciou, vďaka čomu je pre nás jednoduchšie získať uznanie a pracovať ešte lepšie. A tiež by som rád ocenil vynikajúce občerstvenie počas workshopov, veľmi príjemné neformálne aktivity po skončení oficiálneho programu a skvelých lektorov z Cultures Interactive, najmä Haralda Weillnböcka a jeho hlbavé myšlienkové vstupy. Bola to vynikajúca skúsenosť! Len tak ďalej v dobrej práci!

■ **Michal Haman**

■
■
Na Slovensku sa v poslednej dobe hovorí veľa o extrémizme a potrebe boja s ním. Nanešťastie sa z toho stalo akési kliše, aj kvôli politikom, novinárom a aj intelektuálom. Podľa môjho názoru je veľmi ťažké bojovať s extrémizmom, a boj by ani nemal byť naším cieľom. Skutočným cieľom by mala byť prevencia a ponuka alternatív k extrémistickým ideológiám, najmä pri práci s mladými ľuďmi. Časť mladej generácie priťahuje radikálne myšlienky, a tak to vždy aj bolo. Je však potrebné s týmito ľuďmi dlhodobo pracovať a Cultures Interactive nám ukázali spôsoby, ako to dosiahnuť.

Ja osobne som aktívnym členom hip-hopovej komunity v Bratislave už od strednej školy. Tiež som mal obdobie, kedy som písal radikálnejšie texty plné sťažností na politikov a vidím, že je medzi mladými ľuďmi stále veľmi populárne neustále sa na niečo sťažovať. Ale prostredníctvom hip-hopu vieme ľuďom

rozšíriť obzory aj smerom k objavovaniu minulosti a iných dôležitým témam. Projekt EFS mi pomohol otvoriť a rozvinúť tento pohľad na hip-hopovú subkultúru, keď som mal príležitosť získať nové zručnosti ako lektor a následne viesť workshop, na ktorom som mohol hip-hop predstaviť mladým ľuďom a rovnako aj ľuďom, ktorí s mládežou pracujú. Projekt EFS ma veľmi inšpiroval v tom, čo sa môže a čo by sa mohlo v tomto ohľade ešte urobiť. Preto som už pri viacerých príležitostiach prezentoval prístup kombinácie hip-hopu a občianskeho vzdelávania aj na seminároch pre učiteľov, kde si táto téma tradične získava značnú pozornosť.

■ **Barbora Bodnárová**

Keď som sa prvýkrát stretla s metodológiou EFS, nevedela som, čo očakávať. Predtým som až tak nebola zapojená do práce s mládežou, no chcela som sa do tejto témy dostať, najmä po skúsenostiach s prácou s mladými lídrami. Počas prípravy a účasti na podujatiach, ktoré REACH inštitút pripravoval, som ostala prekvapená. Myšlienka za týmto prístupom mi otvorila nové horizonty. Hoci som mala nejaké kontakty a skúsenosti s prácou v kultúre, teraz vidím, ako sa dá metodológia EFS použiť pri boji s radikalizáciou a extrémizmom a teším sa na využitie metód, ktoré som sa naučila, pri svojej práci. Kombinácia občianskeho vzdelávania so subkultúrami je jednoducho geniálna.

O nás

REACH – výskumný a vzdelávací inštitút je nezávislé občianske združenie so sídlom v Bratislave, založené v roku 2015. Venuje sa otázkam extrémizmu, radikalizácii verejnej mienky a formovaniu deradikalizačných stratégií.

REACH inštitút je spoločným projektom skupiny mladých výskumníčov so skúsenosťami z akademického aj mimovládneho prostredia. Našou víziou je vytvorenie „mostu“ medzi akademickými a výskumnými inštitúciami, disponujúcimi metodologickými a teoretickými znalosťami na jednej strane a občianskou spoločnosťou a tvorcami politík na strane druhej. Vďaka skúsenostiam z rôznych organizačných rámcov a oblastí výskumu je našim cieľom prispievať k odbornej diskusii na Slovensku o dôležitých otázkach prostredníctvom metodologicky korektného výskumu. Naším cieľom je vytvorenie relevantnej organizácie typu „think-and-do tank“ a pôsobenie v úzkom partnerstve s rôznymi aktérmi v slovenskej spoločnosti s cieľom formulovať kvalitné a výskumom podložené odpovede na výzvy, ktorým dnes naša spoločnosť čelí.

Naša misia

Hlavným cieľom REACH – výskumného a vzdelávacieho inštitútu je:

- posilnenie demokratizácie politických inštitúcií s dôrazom na celospoločenské otázky;
- posilnenie formulovania prístupov a metód podložených výskumom a ich použitie pri adresovaní aktuálnych spoločenských otázok;
- posilnenie medzisektorovej spolupráce a vzťahov medzi výskumnými inštitúciami, akademickými inštitúciami, občianskou spoločnosťou a štátnymi orgánmi;
- prispievanie k vytváraniu riešení a odpovedí na kľúčové vnútrospoločenské otázky na Slovensku.

Naše témy

Medzi hlavné výskumné oblasti REACH – výskumného a vzdelávacieho inštitútu patria:

- medzikultúrne a vnútrospoločenské vzťahy v slovenskej spoločnosti;
- radikalizácia verejnej mienky a formulácia stratégií boja s extrémizmom;
- výskum rastúcej podpory myšlienok a hnutí pravicového extrémizmu;
- nacionalizmus a menšiny;
- vzdelávacie politiky;
- médiá a objektivita mediálnych produktov.

5

**Projektoví
partneri**

Koordinátor projektu: Cultures Interactive (CI) je mimovládna organizácia so sídlom v Berlíne, ktorá bola založená v roku 2005 a je aktívna na národnej aj medzinárodnej úrovni. CI rozvíja a implementuje stratégie a metódy, ktoré umožňujú efektívnu prácu v oblasti prevencie fenoménov, ako je skupinové násilie, pravicový extrémizmus a neludské postoje medzi mladými ľuďmi. Ďalšie aspekty ich práce zahŕňajú doplnkové vzdelávanie a školenia pre pedagógov a ľudí pracujúcich s mládežou v rámci komunity, ako aj poradenstvo a koučing pre komunity.

Slovenský projektový partner: Centrum komunitného organizovania (CKO) je mimovládna organizácia, ktorá na Slovensku pôsobí od roku 1999. Organizáciu vedie tím skúsených organizátorov a profesionálov z Banskej Bystrice a stredného Slovenska. CKO pomáha občanom stať sa súčasťou rozhodovacieho procesu lokálnych samospráv. Jeho cieľom je prispieť k premenne slovenskej spoločnosti na spoločnosť aktívnych občanov, v ktorej bude „hlas ľudu“ žiadaný a rešpektovaný. Organizácia pomáha ľuďom vstúpiť do verejného života tým, že načúva problémom ich komunít, učí ich, ako vytvárať stratégie a ako konať, aby vo svojich komunitách dosiahli potrebné zmeny. V súčasnosti sa CKO zameriava čoraz viac na prácu s menšinami, aby ich hlasy a požiadavky boli vypočuté. V roku 2014 CKO pomohlo založiť platformu **Nie v našom meste! (NIOT)** ako odpoveď na zvolenie lokálneho lídra extrémne pravicovej strany za predsedu samosprávneho kraja. Spolu s lídrami z rôznych segmentov (samosprávy, biznis, mimovládne organizácie, univerzity) NIOT bojuje proti extrémizmu a radikalizácii v bansko-bystrickom regióne organizovaním verejných diskusií a implementovaním systematickej a profesionálnej agendy na podporu princípov tolerancie, nediskriminácie a základných ľudských práv.

■ Ostatní partneri

■ Ratolest Brno

Ratolest Brno je nezisková mimovládna organizácia poskytujúca pomoc pre deti, mládež a rodiny, zameranú na prevenciu a riešenie ich nepriaznivej životnej situácie s cieľom zlepšenia kvality ich života a úspešnej (re)integrácie do spoločnosti. Ratolest Brno dáva šancu deťom vyrastať vo funkčných rodinách a poskytuje tiež podporu mladým ľuďom dostať sa zo šikmej plochy. Profesionálna starostlivosť poskytovaná deťom a mladým ľuďom, prevažne vyrastajúcich v dysfunkčných rodinách, je zadarmo. Okrem toho Ratolest Brno hrá dôležitú úlohu v strategickej a metodologickej oblasti sociálnych služieb v regióne a na národnej úrovni.

■ Kontiki

Kontiki Ltd je verejná nezisková organizácia so sídlom v Budapešti (Maďarsko). Kontiki Ltd organizuje odborné vzdelávanie typu „druhá šanca“ pre približne tristo 15-25-ročných študentov, ktorí majú špeciálne potreby na vzdelávanie alebo vzdelávanie prerušili. Ich práca sa zameriava na podporu týchto študentov pri návrate do spoločnosti a do školského systému poskytovaním alternatívnych foriem vzdelávania a rozširovania ich horizontov prostredníctvom rozličných senzibilizačných aktivít v rámci národných a medzinárodných projektov. Pracovníci školy reprezentujú široké spektrum profesií, vychádzajúc z predpokladu, že ľudia s rôznorodým profesionálnym zázemím sa dokážu navzájom dopĺňať a tým vytvárať hodnoty. Medzi zakladateľmi sú učitelia, špeciálni pedagógovia, rozvojoví učitelia, sociálni špecialisti, ekonómovia, informatici, právnicki, environmentalisti, antropológovia, psychológovia, umelci, mediátori, odborníci na duševné zdravie, supervízori, administrátori, odborní pedagógovia, inžinieri, akrobati, komunikační experti, animátori a dokumentaristi. Zatiaľ čo niektorí sú zameraní na prácu s adolescentmi, iní pracujú s dospelými a rodinami adolescentov.

Koordinátor: REACH inštitút, Radka Vicenová
Grafický dizajn a zalomenie: Zuzana Chmelová
Tlač: Polygrafické centrum